

Les dones i les lletres

La literatura catalana, la nostra i molt pures, sense intervenir en la vida literària, es va fent cada dia més normal. Deixa d'ésser monocrònic. Ja no és una literatura feta només que per poetes floralescos.

Els escriptors catalans comencen de tocar totes les cordes, de cultivar tots els gèneres, de servir els gustos més diversos del públic. I, encara que amb timidesa, el professionalisme literari s'estén. És probable que el fet que ja hi hagi uns quants senyors que viuen exclusivament de la literatura catalana, faci adonar al burgès distret que la nostra literatura és una cosa tan seriosa i respectable almenys com l'elaboració de qualsevol altre producte de la indústria catalana. En fi, una altra cosa que palesa aquesta normalització, és la intervenció activa de la dona.

I no és que fins avui no hi hagi hagut cap escriptora. No oblidaré pas que, amb Víctor Català, la nostra renaixença ha tingut una de les figures més encimbellades; ni que, amb Clementina Arderiu, hem tingut un dels poetes més fins i més sensibles. Però la primera escudava la seva personalitat femenina en un nom viril. Les altres feien, de vegades, una llússor molt viva, però es mantenien en regions llunya-

aquella fe la força que ha necessitat per poder triomfar de tots els obstacles acumulats en el seu llarg i dolorós camí de patriota sincer i honorat.

Ha tingut la virtut de saber comunicar a tot un poble la fe en l'ideal que, avalada per una actuació íntegra i noble, ha omplert el nostre cor de joia i ens hem vist il·luminats pel sol de la Llibertat.

Nosaltres, que hem tingut la úbitat, la flaqueza humana de posar en dubte la fe d'un poble, aprofitarem gustosament la lliçó, la gran lliçó del Mestre venerable, del President de la Generalitat Catalana, l'illustre patriota don Francesc Macià.

JOSEP CONTEL

la barreja.

Ara les coses han canviat. En primer lloc, ha aparegut una novel·lista catalana de to ben modern, que amb gràcia i amb tacte i sense renunciar per res a la feminitat, sap lliscar per damunt de tots els temes: no direm pas que suprimeixi prejudicis burgesos, sinó que hi especula amb un sentiment moral i crític. Gairebé no em caldria dir que parlo de Maria Teresa Vernet. El tacte i la gràcia no li han servit, però, per esquitrar les escames de l'implacable crític catòlic de "La Veu".

Després d'ella, ha fet aparició Aurora Bertrana. Em fa l'efecte que amb ella, per primera vegada, una escriptora catalana parla des de la premsa amb un to cosmopolita i desimbolt. Ha viatjat molt i potser això li ha llevat el casolanisme i la timidesa. Pot parlar de tot sense hipocresia i, encara que sigui molt femenina en els seus sentiments i en les seves idees, no us dona mai la impressió d'haver estat educada en un convent. Així els seus articles, el mateix que a Barcelona, podrien cotitzar-se a qualsevol altre centre de producció literària.

Després d'Aurora Bertrana, "La Veu" i "Mirador" han llançat algunes repòrters, que, fins avui, no han fet gaire sort: literàriament cal dir-ho; però que proven que la literatura, entre nosaltres, ha temptat ja especulativament, la dona.

La darrera aparició interessant ha estat la de Maria Rosa Arquimbau, revelada al públic en les pàgines de LA RAMBLA. Al través de la prosa de moltes escriptores — i no parlo pas per cap de les esmentades — hi endevineu els binocles, una cara agre i un posat ferreny. Us fa sospitar que la literatura ha estat per a elles — com ho és per a tants homes — un refugi contra els amors decebuts o impossibles. La prosa de Rosa Maria Arquimbau us fa pensar, per contra, que és així com fa-

talment ha d'escriure una noia gràcia i bonica. És una prosa que no deixa transparentar més que coses amables: cigarretes perfumades, cocktails, barretes vermelles i maillots. És una prosa somrient i entremaliada, amb la qual, a la seva autora, li agrada de fer pessigolles i inquietar. Amb tot, aquesta entremaliadura és pura aparença: en el fons hi ha una gran dosi de bon sentit.

No cregueu, però, que amb això del bon sentit vulgui dir que predica una moral burgesa. No; precisament les seves cròniques són una reacció contra la burgesa immoralitat. Comporten la inquietud i el desig d'una moral alhora més lliure i més sana. I això és el que, per damunt de tot, a molts, ens fa simpàtica la seva actitud.

No fa gaire que Maria Rosa Arquimbau, cronista, ha publicat també un llibre de contes (1). Uns contes eròtics i a estones, com les seves cròniques, d'un humerisme entremaliat. Anteriorment, naturalment, a les seves darreres produccions periodístiques, la seva prosa no sempre és tan àgil i correcta, però constitueixen la més segura penya d'una producció ben personal i suggestiva.

DOMENEC GUANSE

(1) "La dona dels ulls que parlen". - Editorial Lux.

MOBLES URRUTIA
DORMITORIS, MENJADORS
REBEDORS

PISOS COMPLETS
des de 1.000 PTES.

Facilitats de pagament a
preus al comptat

CARME, 14

(tocant a les Rambles)

CASAS

FOTOGRAF

TREBALLS PER A AMATEURS

Zurbano, 3